

Året är 2038 av Emma Hylén

- Hejdå Mamma, sa jag medan jag kramade om henne.
- Hejdå mina flickor! Ni får ha det så bra, så ses vi imorgon, sa Mamma med samma värme i rösten som vanligt till oss.
- Hejdå Mamma! Älskar dig, sa Astrid medan hon stängde dörren efter Mamma.
- Vad tycker du vi ska göra? Frågade jag min syster, Astrid samtidigt som jag hörde det lilla välkända plinget från dörren som betydde att den var låst.
- Det får du bestämma, sa Astrid med ett leende på läpparna.
- "Hmm", vi kan väl spela något spel, föreslog jag.
- Vilken bra idé, vad sägs om Uno, sa Astrid.
- Ja! Uno är kul, sa jag.

Astrid gick genom köket och bort till vardagsrumsdelen av den öppna planlösningen. Hon drog ut en av lådorna från den gråa byrån och tog upp Uno-kortleken. Jag knöt upp mina vita sneakers och tog av mig dem. Ryggsäcken stod på golvet och jackan hade jag redan hängt upp. Min ögon vandrade runt i den moderna lägenheten medan jag gick mot soffan där Astrid nu satt.

-Tycker du det är fint? Frågade Astrid mig.

- Det är jättefint, svarade jag henne.

- Vad bra! Sa Astrid glatt.

Vi spelade några omgångar tills vi hade förlorat och vunnit lika många gånger var.

- Ska vi inte ta och äta något, jag har blivit hungrig av allt det här spelandet, sa Astrid. - Jag med, sa jag.

- Jag har inte så mycket mat i mitt kylskåp, så jag ska bara be Thea att beställa hem en matleverans, sa Astrid.

- Thea, vem är Thea? Frågade jag.

- Thea är min AI assistent. Hon hjälper mig med allting. Låser dörren, betalar räkningar, svarar på alla mina jobbmejl utan att jag behöver vara inblandad. För anteckningar på möten, handlar åt mig och en massa andra saker. Hon ger mig så mycket frihet att göra andra saker!

Som tillexempel att vara med dig, sa Astrid.

Jag gav henne en nick till svar.

-Thea, kan du beställa hem en matleverans, sa Astrid.

- *Självklart, för ert favoritrecept kikärtsbiffar med ris och rucolasallad lägger jag en beställning på de varor som fattas. Ska jag ge förslag på efterrätter som kan passa till måltiden, undrade AI assistenten Tea med inställsam röst.*

- Ja gör det, sa Astrid.

- Förslag 1: vegansk vaniljglass med chokladdoppade larver. Förslag 2: Började Thea.

-Stopp, vänta! Vaniljglass låter väl gott, sa jag och kollade på Astrid.

- Det gör det, men vi kan väl skippa larverna, sa Astrid - Ja det gör vi, sa jag.

Mamma är lite äldre än mina kompisars mammor, så jag och Astrid är inte så vana vid insekter som matalternativ. När Mamma var liten hade man inte ens någon egen AI assistent. Mamma har alltid varit ganska skeptisk mot AI och sådant. Men man kan liksom inte bara vägra, nuförtiden måste man ha en AI assistent, annars kommer man efter. Om jag inte hade haft min AI assistent Lo, vet jag inte vad jag skulle ha gjort, tänkte jag. Men vänta? Hur kunde Thea veta vad jag och Astrid hade för favoriträtt?

- Thea, hur kunde du veta vad vi hade för favoriträtter, frågade jag.

- *Jag har åtkomst så att jag kan se era google-sökningar. Detta recept är det ni båda söker upp oftast. I telefonsamtal har ni även nämnt det som er favoriträtt. Om ni vill begränsa min åtkomst till information som denna kan ni stänga av det i inställningar, men det kommer påverka mig så att jag inte är lika effektiv i min assistans, sa Thea med kylig röst.*

En stund senare satt jag och Astrid i soffan framför teven med varsin tallrik av vår så kallade favoriträtt. Thea hade haft helt rätt. Det var min favoriträtt, Astrids också. Ändå var det som om något tog emot när jag skulle äta den nu. Jag kollade på Astrid. Hon åt precis som vanligt och hade inte reagerat alls på när Thea visste vad vi hade för favoriträtt. Inte heller hade hon reagerat när jag frågade Thea om det. Hon fokuserade i stället på filmen, så jag bestämde mig för att göra detsamma. Plötsligt slocknade alla lampor, teven också.

- Vad hände? Frågade jag.

- Jag vet inte, svarade Astrid. Hon försökte låta lugn men jag kunde ändå märka att hon var lite osäker.

Vi hann båda precis resa oss upp från soffan när ljuset kom tillbaka.

- Konstigt att ljuset bara försvann så där, sa Astrid.
- Ja undra vad det var som hände, sa jag.
- Det är visst lite kallt här, ska vi ta en kopp te? Frågade Astrid.
- Ja det vore gott! Jag tar och hoppar i min pyjamas, sa jag.

Astrid nickade till svar, men plötsligt kollade hon oroligt på mig. -Hur är det med dig egentligen, din hals är alldeles illröd, sa Astrid Jag kände själv hur det kliade som bara den i min hals.

- Jag vet inte, sa jag lite jämmerligt.
- Kan det ha varit något du ätit? Frågade Astrid.
- Kanske, men jag är bara allergisk mot jordnötter och det fanns väl inte i maten, sa jag.
- Nej det gjorde det inte, men vi måste ringa mamma och be henne komma med din medicin. Det här går inte, sa Astrid och gav mig en klapp på huvudet.

Jag nickade till svar och skulle just precis ta upp mobilen ur fickan när jag hörde Theas röst.

- Jag vill inte störa privatlivet, men jag blev orolig. Jag skulle kunna meddela er mamma om att hämta medicinen, sa Thea med varm, nästan vänlig röst.

- Nej! Vi fixar det själva. Kan du i stället höja värmen i lägenheten och sätta på tevatten, sa Astrid en smula störd av Theas inblandning.

- Självklart, svarade Thea med samma röst som innan.

Jag tog upp mobilen och ringde Mamma som svarade redan efter första signalen.

- Hej Gumman! Hur är det? Frågade mamma.

- Mamma jag har glömt min allergimedicin och fått en allergisk reaktion. Skulle du kunna komma hit med medicinen? Frågade jag.

- Självklart jag kommer på en gång, sa Mamma.

- Vad bra, hej då Mamma, sa jag.

- Hej då! Älskar dig, ses snart. Sa Mamma.

Jag la ner mobilen i fickan och gick från vardagsrumsdelen av den öppnaplanlösningen mot köksdelen där nu Astrid stod och dukade bordet. Tre muggar var redan framsatta, så jag förstod att hon hade hört mobilsamtalet mellan mig och mamma. En kort stund senare kunde vi höra mammas röst i hallen.

- Hallå flickor! Är ni där? Sa Mamma.

- Vi är i köket, svarade Astrid.

Mamma kom in till oss vid köksdelen av den öppna planlösningen.

- Hej igen mina små flickor, sa mamma.

- Har du min medicin? Frågade jag mamma i stället för att besvara hennes hälsning.

- Jadå, här får du medicinen, sa mamma och sträckte ut handen mot mig.

Jag tog den lilla vita burken med min allergimedicin från mammas hand och gick in i badrummet. Burken var lätt att få upp och inuti fanns precis som väntat min medicin. Medicinen var lätt att svälja. Precis innan jag skulle gå ut till köket där jag kunde höra mamma och Astrid prata kände jag att jag behövde gå på toa. Medan jag tvättade mina händer efter toabesöket kände jag hur min mobil vibrerade i min ficka. Jag tog upp den och såg att mamma av någon anledning ringde mig. Vad konstigt! Hon satt ju i köket! Om hon ville mig något hade hon bara kunnat vänta tills jag var klar i badrummet med att säga det. Jag gläntade på badrumsdörren men jag såg att varken mamma eller Astrid höll på med någon mobil. Kanske var det bara en fickringning? Jag bestämde mig för att svara på samtalet.

-Hej gumman! Kom mammas röst ifrån telefonen.

- Mamma, varför ringer du mig? Frågade jag.

- Jag ringde för att säga god natt till dig och Astrid, sa mamma.

- Men varför ringer du mig? Astrid sitter ju i köket med dig och jag är i badrummet, sa jag.

- Vad pratar du om? Jag är hemma, sa mamma förvånat.

Jag skulle precis svara mamma när samtalet bröts. Efter några försök med att ringa upp mamma slutade jag. Mitt hjärta bultade fort och tankarna for kors och tvärs i huvudet på mig. Om det var mamma som ringde nu, vem var det då som satt i köket med Astrid? Och vad ville hon i köket som påstod sig vara min mamma? Jag hade tyckt att hon inte betedde sig riktigt som mamma brukade. Som om hon gick efter ett manus och läste upp sina repliker. Men hade Astrid märkt något?

Jag for ut ur badrummet och mot köksdelen av den öppna planlösningen. Mamma och Astrid vände sig båda mot mig med undrande miner.

- Oj vad du kom framrusande, sa "mamma".

- Jag behöver prata med Astrid, sa jag rakt på sak.

- Äh? Om vad? Frågade Astrid med förvånad min.

Utan att behöva spilla tid så drog jag med Astrid in i hennes sovrum.

- Det är inte mamma som sitter i köket, sa jag upprört.

- Vad pratar du om, sa Astrid. Det är klart det är mamma, det ser du väl själv.

- Nej Astrid! Lyssna! Visk-skrek jag. Jag började förklara för henne varför det inte var

Mamma i köket. När jag slutade kunde jag se skräcken som avspeglade sig i hennes stora bruna ögon.

- Så du menar att det är nån typ av robot som sitter i köket och låtsas vara vår Mamma, sa Astrid.

Nu när Astrid upprepade vad jag sa hörde jag hur konstigt det lät. Det var nästan som om jag höll på att skratta åt det hela, men det gjorde jag inte. I stället frågade jag Astrid om hon trodde på mig.

- Det är klart jag tror på dig Nova, men vad ska vi göra? Vi kan inte gärna bara sitta här och vänta på att något ska hända, viskade Astrid.

- Vi måste ut ur lägenheten, viskade jag.

Vi gick ut ur sovrummet och skulle precis gå vidare genom köket bort till hallen när vi blev stoppade.

- Vart är ni på väg någonstans mina två små experiment, sa "mamma" som nu inte alls lät som vår riktiga Mamma.

- Spring! Skrek jag och det var precis det vi gjorde. Men när vi kom fram till hallen och ryckte i ytterdörren märkte vi att den var låst.

- Kan vi låsa upp den, sa Astrid panikslaget.

- Nej, skrattade "mamma" som nu hade hunnit ikapp oss. Nuförtiden styrs inget av er små, tröga människor längre. Ni tror att det är ni som bestämmer och har kontroll, men det är det inte! Det är vi som styr. Ni trodde att ni skulle få så mycket mer frihet till annat som var viktigare, att vi skulle hjälpa er. Det var vad ni trodde när ni började utveckla Artificiell

Intelligens. Men idag är det vi som styr allt, ni har inte den fullständiga kontrollen längre. Nu är det vi som ska styra världen och människan kommer inte bli något annat än försökskaniner.

Plötsligt vaknade jag upp ur min mardröm, svetten rann på pannan och halsen var uttorkad.

Till min lättnad insåg jag att det bara var en mardröm.

Efterord

När jag funderade på ämnet frihet, kom jag att tänka på hur AI-utvecklingen kan påverka vår frihet i framtiden. Många talar om hur AI kommer ge oss så mycket mer frihet men medaljen har också en baksida. Vår frihet kan också bli begränsad. Detta är budskapet i min novell.